

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Novosada, soudkyně JUDr. Veroniky Křest'ánové, Dr., a soudce Mgr. Libora Zhřívála ve věci

žalobkyně: [redacted] narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátkou Mgr. Zuzanou Candigliotou
sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

proti
žalované: **Fakultní nemocnice v Motole**, IČO 00064203
sídlem V Úvalu 84/1, 150 06 Praha 5

o ochranu osobnosti, o návrhu na nařízení předběžného opatření

k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 10. října 2022, č. j. 10 C 341/2022-28,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně usnesením označeným v záhlaví zamítl návrh na nařízení předběžného opatření.
2. Žalobkyně napadla usnesení soudu prvního stupně včasným a přípustným odvoláním. Namítá: Žalobkyně si vzhledem ke svému nedobrému psychickému stavu nepřeje změnit zdravotnické zařízení, přeje si naopak, aby zákrok proběhl u žalované. Hledání nového zařízení je z důvodu jejího zdravotního stavu problematické, a nad to je žalovaná vysoce odborné zařízení. Žalobkyně žádala žalovanou o umožnění přítomnosti blízké osoby pět měsíců před plánovaným zákrokem, tedy žalovaná měla dostatečně dlouhou dobu k přípravě. Žalobkyně žádá jen o přítomnost blízké osoby při uvádění do celkové anestezie a při probouzení z ní, nikoli při samotné operaci. Premedikace se žalobkyně obává vzhledem k její závislosti v minulosti. Pokud bude přítomna osoba blízká, premedikaci žalobkyně nepotřebuje. Také praktický lékař žalobkyně doporučuje, aby vzhledem k jejímu psychickému stavu byla přítomna blízká osoba při uvádění žalobkyně do celkové anestezie a probouzení z ní. Žalobkyně ani osoba jí blízká (která má být přítomna při poskytování zdravotní služby) se nebrání potřebnému hygienicko-preventivnímu testování (např. na covid-19) ani dalším hygienickým či preventivním opatřením, která jsou vyžadována např. po studentech, kterým je umožněna přítomnost na operačním sále v rámci výuky. Nyní je navíc epidemická situace mnohem lepší.
3. Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení postupem podle ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř., aniž k tomu nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a shledal, že je odvolání důvodné.
4. Podle ust. § 28 odst. 3 písm. a) a e) zák. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách (dále jen „Zákon“), má pacient právo při poskytování zdravotních služeb mimo jiné na ohleduplnost a dále na přítomnost osoby blízké nebo osoby určené pacientem, a to v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb.
5. Z nyní uvedené normy je zřejmé, že východiskem při posuzování předmětné věci je zákonem dané obecné právo žalobkyně na přítomnost blízké osoby při poskytnutí zdravotnické služby, kterou je samozřejmě také plánovaná operace pupeční kýly. Tedy primárně není na žalobkyni, aby vysvětlovala či obhajovala, z jakých výjimečných důvodů jí právo na přítomnost blízké osoby

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

vzniklo. Zákon ovšem též omezuje obecné právo žalobkyně v případech, kdy by přítomnost blízké osoby v konkrétním případě (s ohledem na všechny konkrétní okolnosti věci, tedy na okolnosti vztahující se zejména k typu zdravotní služby, k osobě, které je zdravotní služba poskytována, k osobě blízké) odporovala jinému právnímu předpisu, vnitřnímu řádu (který ovšem nemůže bez pádných důvodů právo na přítomnost blízké osoby vyloučit či omezit), anebo by narušovala poskytnutí dané zdravotní služby. Je tudíž na žalované, aby v každém konkrétním případě vysvětlila či obhájila nepřipuštění blízké osoby při poskytnutí zdravotní služby.

6. V projednávané věci je podstatné, že žalobkyně žádá přítomnost blízké osoby jen při uvádění do celkové anestezie a probouzení z ní, přičemž z obsahu spisu se podává, že podle žalované nelze uvádět do anestezie mimo operační sál, z čehož nyní odvolací soud vychází. Je tak ve hře, zda je žalovaná oprávněna odmítnout přítomnost blízké osoby na operačním sále při uvádění žalobkyně do anestezie a dále pak při probouzení z anestezie (prozatím není z obsahu spisu zřejmé, zda k probouzení z anestezie dochází také na operačním sále, anebo již mimo sál).
7. Žalovaná vysvětlila žalobkyni svůj nesouhlas s přítomností osoby blízké písemností ze dne 18. 7. 2022, která je obsažena ve spise. V ní uvedla tyto důvody, pro které nelze doprovod pacienta na operační sál vpustit:
  - 1) *Hygienicko-protiepidemické: Operační sál je prostorem, který klade na čistotu prostředí ty nejvyšší možné nároky. Vzhledem k přísnému dodržování hygienických postupů je nutné minimalizovat počet osob, které se zde pohybují.*
  - 2) *Provozní: V uvedených prostorách se nacházejí zdravotnické prostředky a vybavení, které vyžaduje odborné zacházení. Neproškolená osoba by mohla, byť nechtěně, způsobit jejich poškození, selhání funkce či jiné nepříznivé dopady.*
  - 3) *Společensko-etické: Práce lékařů a dalších zdravotnických pracovníků na operačním sále je mimořádně náročná a vyžaduje pochopitelně maximální soustředění všech zúčastněných. Přítomnost doprovázející osoby, která má k pacientovi jistě silný emoční vztah, může ohrozit tolik potřebnou koncentraci operačního týmu.*

V neposlední řadě je třeba respektovat zákoník práce, dle něhož je zaměstnavatel povinen vytvářet pro své zaměstnance uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky pro výkon jejich práce.
8. Důvody žalovanou uvedené jsou zjevně paušální, obecně znemožňující přítomnost blízkých osob při poskytování zdravotní služby pacientům na operačních sálech u žalované. Takové důvody ovšem nejsou postačující pro vyloučení práva žalobkyně na přítomnost blízké osoby za daných skutkových okolností. Žalovaná vůbec nevzala v potaz zejména to, že žalobkyně požaduje přítomnost blízké osoby na sále jen při uvádění do celkové anestezie, tedy ještě před zahájením samotné operace břišní kýly, a případně při probouzení, tedy po ukončení operace. Není zřejmé, jak dlouho taková zdravotní služba trvá, jak by v té době např. mohla přítomná blízká osoba poškodit zařízení žalované a jaké, proč by mohla být ohrožena koncentrace operačního týmu (ostatně není ani zřejmé, kdo vůbec se na operačním sále nachází v době uvádění do celkové anestezie při dané operaci a případně v době probouzení - zda jsou v té době přítomni také operatéri, či jen anesteziolog atd.), v čem konkrétně by mohla přítomnost blízké osoby narušit uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky pro zaměstnance žalované. Samozřejmě je pochopitelné, že s každou další osobou na sále vzrůstá hygienicko-epidemické riziko. Zde ovšem žalovaná neuvádí, jaké jsou možnosti minimalizace těchto rizik, jaké vhodné testy a opatření by mohla blízká osoba žalobkyně podstoupit, jak postupuje žalovaná např. právě u oněch studentů medicíny (jak je správně zmiňuje žalobkyně), kteří mají pravděpodobně na operační sály přístup (pokud mají).
9. Soud prvního stupně přistoupil k rozhodnutí o návrhu mechanicky a bez ohledu na konkrétní okolnosti dané věci. K zamítnutí návrhu žalobkyně mu stačily nekonkrétní a v kontextu daných skutkových okolností nepřesvědčivé důvody žalované, aniž by dostatečně zohlednil nejen

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

primární zákonem dané právo žalobkyně, ale i její specifické zdravotní (psychiatrické) potřeby. Není správný ani argument soudu prvního stupně, podle kterého plyne z usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2020, sp. zn. II. 3708/19, že žádosti žalobkyně by bylo možno vyhovět pouze v případě meritorního soudního řízení. Ústavní soud se vyslovil jen tak, že mu nepřísluší přezkoumávat důvodnost úvah obecných soudů, že by takový jeho přezkum s ohledem na - specifické okolnosti věci - ani nebyl možný a že k takovému přezkumu je určeno až případné meritorní posouzení věci. Tím samozřejmě Ústavní soud neřekl, že v případech, jako je případ nyní řešený, nelze vydat předběžné opatření, avšak řekl jen, že konečné zodpovězení otázky, kdo je v právu a kdo není, je možné až v řízení meritorním. Pokud by se pacienti z principu nemohli svého práva na přítomnost blízké osoby při poskytování zdravotních služeb domoci prostřednictvím předběžného opatření, pak by jen těžko toto právo ve většině případů realizovali, aniž by ohrožovali svůj život či zdraví vyčkáváním na pravomocné skončení řízení ve věci samé.

10. Argument, že si žalobkyně může zvolit jiné zdravotnické zařízení, je mylný, neboť práva a povinnosti podle ust. § 28 Zákona se vztahují na všechny pacienty a poskytovatele zdravotnických služeb.
11. Odvolací soud s ohledem na doposud uvedené konstatuje, že usnesení soudu prvního stupně není správné. Odvolací soud ovšem neměl prostor k tomu, aby sám v této věci rozhodl, neboť žalovaná dosud nebyla do řízení vtažena, a absentuje zde tak její stanovisko k návrhu žalobkyně. Přitom s ohledem na závažnost tématu a možná pro a proti, která jsou v rámci návrhu žalobkyně řešena, je nezbytné, aby také k vyjádření žalované a k jejím případným důkazům (podkladům) mohlo být ve smyslu ust. § 75c odst. 4 o. s. ř. přihlédnuto. Z toho důvodu odvolací soud postupem dle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. zrušil usnesení soudu prvního stupně pro jiné vady a podle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Soud prvního stupně bude postupovat bezodkladně, vyžádá stanovisko žalované a následně o návrhu žalobkyně opětovně rozhodne veden nosnými důvody tohoto rozhodnutí odvolacího soudu.
12. Pro případ, že návrhu žalobkyně na nařízení předběžného opatření bude vyhověno, bude žalobkyni uloženo, aby ve stanovené lhůtě plynoucí od právní moci usnesení o nařízení předběžného opatření podala žalobu na určení, že měla při poskytnutí dané zdravotní služby u žalované právo na přítomnost blízké osoby. Tak bude meritorně vyřešen spor mezi žalobkyní a žalovanou.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Praha 26. ledna 2023

JUDr. Tomáš Novosad v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková